

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-01-18
Besvaras senast
2023-02-02

Till statsrådet Camilla Waltersson Grönvall (M)

2022/23:145 Brottsutredning av chilenska adoptioner

Sedan en längre tid pågår en brottsutredning i Chile om oegentliga adoptioner till bland annat Sverige under 1970-, 80- och 90-talet. Det finns många föräldrar och syskon i Chile som anmält att ett barn eller syskon på felaktiga grunder har adopterats bort till andra länder. Brottsutredningen är tillsatt för att säkerställa vilka brott som begåtts och vilka som varit inblandade.

I dag finns det cirka 2 200 svenska medborgare som kom till Sverige från Chile under den aktuella perioden. Flera hundra av dessa kan ingå i den chilenska utredningen utan att veta om det, eftersom det är drabbade föräldrar i Chile som polisanmält att deras barn på felaktiga grunder adopterades bort till andra föräldrar. Nu har utredningen kommit så långt att de har börjat kontakta de som adopterats till bland annat Sverige.

Under januari kommer den första svenska medborgaren som misstänkts ha adopterats på felaktiga grunder till Sverige att vittna digitalt. Andra blir uppmanade att lämna dna-prov på spanska ambassader. Hittills har cirka 200 personer skickat in uppgifter från dokumentation som finns i Sverige. Ansvariga jurister i Chile har flaggat för att ytterligare 150 personer kan beröras.

När brottsutredare i Chile vill ha kontakt med fler svenskar som adopterats så vänder de sig till föreningen Chileadoption.se eftersom det inte finns någon myndighet i Sverige som samverkar med utredningen.

Föreningen Chileadoption.se samlar svenska medborgare som är adopterade från Chile. De har efter upptäckten om att många adoptioner skett på felaktiga grunder stöttat aktuella personer på ideell basis. De har även arbetat för att höja kunskapen hos svenska politiker och myndigheter om vad som skett. I dag är det i praktiken föreningen som många gånger får hjälpa sina medlemmar med allt från översättning av dokument från den chilenska utredningen till att förklara vad som har hänt.

När berörda personer ska vittna digitalt finns tolkar med, men inga spankstalande jurister. Efter att dna-prov lämnats finns ingen som ansvarar för att följa processen i Sverige och stötta svenska medborgare. De dokument som behöver överlämnas förvaras i dag hos den förening som i Sverige var ansvarig för adoptionen. I de flesta fallen är det Adoptionscentrum.

Allt detta sammantaget innebär en risk att processen för berörda svenska medborgare inte blir rättssäker och att eventuella skyldiga inte blir dömda, oavsett om de verkade från Chile eller Sverige under 1970-, 80- eller 90-talet.

För att säkerställa svenska medborgares rättssäkerhet och att de som befinner sig i denna situation får det stöd de behöver behövs en myndighet med tydligt ansvar att bistå den chilenska utredningen med kontakter i Sverige. Myndigheten bör även ansvara för att misstänkta brottsoffer får information om sina rättigheter, juridiskt stöd med både svensk och spansk språkkompetens samt en säker hantering av sina dna-prov.

Med anledning av detta vill jag fråga statsrådet Camilla Waltersson Grönvall:

1. Avser statsrådet och regeringen att säkerställa att berörda svenska medborgare får det stöd de behöver för en så rättssäker process som möjligt?
2. Om statsrådet och regeringen avser att säkerställa ett sådant stöd, på vilket sätt avser statsrådet att göra det?

.....

Martina Johansson (C)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch